

Czwartek, 19 września 2019 r.

P9_TA(2019)0020

Zdolność patentowa roślin i procesów czysto biologicznych

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 19 września 2019 r. w sprawie zdolności patentowej roślin i procesów czysto biologicznych (2019/2800(RSP))

(2021/C 171/05)

Parlament Europejski,

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 maja 2012 r. w sprawie patentowania procesów o charakterze czysto biologicznym ⁽¹⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie patentów i praw do ochrony odmian roślin ⁽²⁾,
- uwzględniając dyrektywę 98/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 lipca 1998 r. w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych ⁽³⁾, w szczególności jej art. 4, który stanowi, że nie udziela się patentów na produkty uzyskane w procesach czysto biologicznych,
- uwzględniając Konwencję o udzielaniu patentów europejskich z dnia 5 października 1973 r., w szczególności jej art. 53 lit. b),
- uwzględniając przepisy wykonawcze Konwencji o udzielaniu patentów europejskich, zwłaszcza zawartą w nich zasadę 26, w której stwierdzono, że w przypadku europejskich zgłoszeń patentowych i patentów, których przedmiotem są wynalazki biotechnologiczne, stosuje się dyrektywę 98/44/WE jako uzupełniający środek interpretacji,
- uwzględniając zawiadomienie Komisji z dnia 8 listopada 2016 r. w sprawie niektórych artykułów dyrektywy 98/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 1 marca 2017 r. dotyczące zawiadomienia Komisji w sprawie niektórych artykułów dyrektywy 98/44/WE Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych ⁽⁵⁾,
- uwzględniając decyzję Rady Administracyjnej Europejskiego Urzędu Patentowego z dnia 29 czerwca 2017 r., zmieniającą zasady nr 27 i 28 Regulaminu wykonawczego Konwencji o udzielaniu patentów europejskich (CA/D 6/17) ⁽⁶⁾,
- uwzględniając wystosowanie przez prezesa Europejskiego Urzędu Patentowego do Wielkiej Izby Odwoławczej EPO szeregu pytań dotyczących decyzji T 1063/18 Technicznej Komisji Odwoławczej 3.3.04 Europejskiego Urzędu Patentowego (EPO) z dnia 5 grudnia 2018 r. ⁽⁷⁾,
- uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2100/94 z dnia 27 lipca 1994 r. w sprawie wspólnotowego systemu ochrony odmian roślin ⁽⁸⁾ (zwane dalej „rozporządzeniem Rady (WE) nr 2100/94”), w szczególności jego art. 15 lit. c), przewidujący wyłączenie na rzecz hodowców,
- uwzględniając Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej, łącznie z handlem podrabianymi towarami (TRIPS), w szczególności jego art. 27 ust. 3,

⁽¹⁾ Dz.U. C 261 E z 10.9.2013, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. C 399 z 24.11.2017, s. 188.

⁽³⁾ Dz.U. L 213 z 30.7.1998, s. 13.

⁽⁴⁾ Dz.U. C 411 z 8.11.2016, s. 3.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 65 z 1.3.2017, s. 2.

⁽⁶⁾ Dziennik Urzędowy EPO, A56 z 31.7.2017 r.

⁽⁷⁾ Dziennik Urzędowy EPO, A52 z 31.5.2019 r.

⁽⁸⁾ Dz.U. L 227 z 1.9.1994, s. 1.

Czwartek, 19 września 2019 r.

- uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 4 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że swobodny dostęp do biologicznego materiału roślinnego (łącznie z cechami roślin) jest absolutnie niezbędny dla innowacyjności europejskiego sektora uprawy roślin i sektora rolnego, ich konkurencyjności i tworzenia nowych odmian roślin w celu zagwarantowania bezpieczeństwa żywnościowego na świecie, przeciwdziałania zmianie klimatu i zapobiegania monopolom w sektorze hodowli roślin, przy równoczesnym oferowaniu większych szans MŚP oraz rolnikom;
- B. mając na uwadze, że wszelkie ograniczenia lub próby utrudnienia dostępu do zasobów genetycznych mogą prowadzić do nadmiernej koncentracji rynku w dziedzinie hodowli roślin, ze szkodą dla konkurencji rynkowej, konsumentów i europejskiego rynku wewnętrznego oraz bezpieczeństwa żywnościowego;
- C. mając na uwadze, że patenty na produkty uzyskane w procesach czysto biologicznych lub na materiał genetyczny niezbędny do konwencjonalnej hodowli podważają wyłączenie zawarte w art. 53 lit. b) Konwencji o udzielaniu patentów europejskich i w art. 4 dyrektywy 98/44/WE;
- D. mając na uwadze, że należy wykluczyć możliwość udzielania patentów na produkty uzyskane w procesach czysto biologicznych, takie jak rośliny, nasiona, naturalne cechy i geny;
- E. mając na uwadze, że hodowla roślin i zwierząt to innowacyjny proces stosowany przez rolników i społeczności rolnicze, odkąd narodziło się rolnictwo, a możliwość nieograniczonego stosowania odmian i metod hodowli ma duże znaczenie dla różnorodności genetycznej;
- F. mając na uwadze, że dyrektywa 98/44/WE ustanawia przepisy dotyczące wynalazków biotechnologicznych, w szczególności inżynierii genetycznej;
- G. mając na uwadze, że w zawiadomieniu z dnia 8 listopada 2016 r. Komisja stwierdza, iż w momencie przyjęcia dyrektywy 98/44/WE zamiarem prawodawcy UE było wyłączenie ze zdolności patentowej produktów uzyskiwanych w wyniku procesów czysto biologicznych;
- H. mając na uwadze, że w konkluzjach z dnia 3 lutego 2017 r. Rada z zadowoleniem przyjęła wyżej wymienione zawiadomienie Komisji; mając na uwadze, że wszyscy zaangażowani prawodawcy UE wyraźnie stwierdzili, iż w momencie przyjęcia dyrektywy 98/44/WE zamiarem prawodawcy UE było wyłączenie ze zdolności patentowej produktów pochodzących z procesów czysto biologicznych;
- I. mając na uwadze, że w dniu 29 czerwca 2017 r. Rada Administracyjna EPO zmieniła zasady nr 27 i 28 przepisów wykonawczych Konwencji o udzielaniu patentów europejskich⁽¹⁾ i postanowiła, że patenty na rośliny i zwierzęta uzyskiwane w wyniku procesów czysto biologicznych są zakazane;
- J. mając na uwadze, że 38 umawiających się państw Konwencji o udzielaniu patentów europejskich potwierdziło, że ich krajowe przepisy i praktyki rzeczywiście wyłączają ze zdolności patentowej produkty uzyskiwane w wyniku procesów czysto biologicznych;
- K. mając na uwadze, że umawiające się państwa Konwencji o udzielaniu patentów europejskich wyraziły zaniepokojenie w związku z niepewnością prawa spowodowaną decyzją T 1063/18⁽²⁾ z dnia 5 grudnia 2018 r. podjętą przez Techniczną Komisję Odwoławczą 3.3.04;
- L. mając na uwadze, że podczas 159. posiedzenia Rady Administracyjnej w marcu 2019 r. prezes EPO odwołał się od tej decyzji do Wielkiej Izby Odwoławczej EPO;
- M. mając na uwadze, że EPO nie podjął jeszcze decyzji w sprawie licznych zgłoszeń patentowych dotyczących produktów uzyskanych w procesach czysto biologicznych, co sprawia, że zgłaszający oraz wszystkie podmioty, dla których przedmiotowe patenty mają znaczenie, pilnie potrzebują pewności prawa co do ważności zasady 28 ust. 2;
- N. mając na uwadze, że u podstaw międzynarodowego systemu ochrony odmian roślin opierającego się na konwencji UPOV z 1991 r. oraz unijnego systemu opierającego się na rozporządzeniu Rady (WE) nr 2100/94 leży zasada, iż posiadacz prawa do ochrony odmiany rośliny nie może uniemożliwić innym wykorzystywania chronionej odmiany roślin do dalszej działalności hodowlanej;

⁽¹⁾ Dziennik Urzędowy EPO, A56 z 31.7.2017 r. (CA/D 6/17).

⁽²⁾ <https://www.epo.org/news-issues/news/2019/20190329.html>

Czwartek, 19 września 2019 r.

1. wyraża głębokie zaniepokojenie w związku z decyzją Technicznej Komisji Odwoławczej 3.3.04 EPO z 5 grudnia 2018 r. (T 1063/18), która stwarza sytuację niepewności prawa;
  2. podkreśla, że zgodnie z dyrektywą 98/44/WE oraz zamiarem prawodawcy UE, odmiany roślin i zwierząt, w tym ich części i cechy, procesy czysto biologiczne oraz produkty uzyskane w ich wyniku w żadnym wypadku nie mogą być objęte patentami;
  3. uważa, że wewnętrzne zasady podejmowania decyzji przez EPO nie mogą podważać demokratycznie uzasadnionej kontroli politycznej nad europejskim prawem patentowym i jego interpretacją ani intencji prawodawcy, jak wyjaśniono w zawiadomieniu Komisji z dnia 8 listopada 2016 r. dotyczącym niektórych artykułów dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 98/44/WE w sprawie ochrony prawnej wynalazków biotechnologicznych;
  4. uważa, że wszelkie próby chronienia patentami produktów uzyskanych w konwencjonalnej hodowli, włączając krzyżowanie i selekcję, lub materiału genetycznego niezbędnego do konwencjonalnej hodowli podważają wyłączenie zawarte w art. 53 lit. b) Konwencji o udzielaniu patentów europejskich i w art. 4 dyrektywy 98/44/WE;
  5. apeluje do Komisji i państw członkowskich, by uczyniły wszystko, co w ich mocy, w celu uzyskania jasności prawa, jeśli chodzi o zakazanie przez EPO udzielania patentów na produkty uzyskane w procesach czysto biologicznych;
  6. przyjmuje z zadowoleniem zawiadomienie Komisji z dnia 8 listopada 2016 r. uściślające, że w momencie przyjęcia dyrektywy 98/44/WE zamiarem prawodawcy UE było wyłączenie ze zdolności patentowej produktów, które są uzyskiwane poprzez procesy czysto biologiczne; przyjmuje z zadowoleniem dostosowanie prawa i praktyk przez umawiające się państwa Konwencji o udzielaniu patentów europejskich, a także decyzję Rady Administracyjnej EPO dotyczącą uściślenia zakresu i treści art. 53 lit. b) Konwencji o udzielaniu patentów europejskich odnośnie do wyłączania ze zdolności patentowej;
  7. wzywa Komisję i państwa członkowskie do ochrony zdolności innowacyjnych europejskiego sektora hodowli roślin i ogólnego interesu publicznego oraz do zapewnienia w Unii ochrony gwarantowanego dostępu do materiału uzyskanego w procesach czysto biologicznych i wykorzystywania tego materiału w hodowli roślin, aby w stosownych przypadkach nie dochodziło do kolizji z praktykami gwarantującymi prawa rolników i wyłączenie na rzecz hodowców;
  8. zwraca się wobec tego do Komisji, aby do dnia 1 października 2019 r. przedłożyła Wielkiej Izbie Odwoławczej EPO stanowisko pisemne (*amicus curiae*) potwierdzające wnioski zawarte w jej zawiadomieniu z 2016 r., że w momencie przyjęcia dyrektywy 98/44/WE zamiarem prawodawcy UE było wyłączenie ze zdolności patentowej produktów uzyskiwanych poprzez procesy czysto biologiczne, oraz aby załączyła do swoich uwag niniejszą rezolucję;
  9. wzywa Wielką Izbę Odwoławczą EPO do niezwłocznego przywrócenia pewności prawa poprzez udzielenie pozytywnych odpowiedzi na pytania, które zostały jej zadane przez prezesa EPO w interesie hodowców, rolników i ogółu społeczeństwa;
  10. wzywa Komisję do aktywnej współpracy z państwami trzecimi przy negocjowaniu porozumień handlowych i umów o partnerstwie, aby zapewnić wyłączenie ze zdolności patentowej procesów czysto biologicznych i produktów dzięki nim uzyskanych;
  11. apeluje do Komisji, aby w kontekście dyskusji dotyczących ujednoczenia wielostronnego prawa patentowego dążyła do wyłączenia ze zdolności patentowej procesów czysto biologicznych;
  12. wzywa Komisję, aby przedłożyła sprawozdanie w sprawie rozwoju i skutków prawa patentowego w dziedzinie biotechnologii i inżynierii genetycznej, zgodnie z wymogiem art. 16 lit. c) dyrektywy 98/44/WE oraz apelem Parlamentu zawartym w rezolucji z dnia 17 grudnia 2015 r. w sprawie patentów i praw do ochrony odmian roślin, a także aby w dalszym ciągu analizowała kwestie związane z zakresem ochrony patentów;
  13. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Komisji w celu jej włączenia do oświadczenia pisemnego dla Wielkiej Izby Odwoławczej EPO do dnia 1 października 2019 r. oraz do przekazania jej Radzie.
-